

Брюксел, 3 юни 2022 г.
(OR. fr, en)

9517/1/22
REV 1

RECH 304
COMPET 404

БЕЛЕЖКА

От:	Комитета на постоянните представители (I част)
До:	Съвета
№ предх. док.:	9162/22
Относно:	Заклучения относно европейските мисии <i>Одобряване</i>

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Заклученията на Съвета относно европейските мисии бяха изготвени с оглед на заседанието на Съвета по конкурентоспособност, насрочено за 10 юни 2022 г. Председателството предложи проекта за заключения, като взе предвид съобщението на Комисията от 29 септември 2021 г., в което се набелязват пет европейски мисии в посочените по-долу области, определени в Регламента за създаване на програма „Хоризонт Европа“¹: адаптиране към изменението на климата; рак; добро състояние на океаните, моретата и крайбрежните и вътрешните води; неутрални по отношение на климата и интелигентни градове; добро състояние на почвите и храните.

¹ ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1.

II. АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ

2. С цел задълбочаване на ключовите аспекти, свързани с европейските мисии, по-специално концептуалната рамка, механизмите за координация и управление, ангажираността на гражданите и мониторинга, прегледа и оценката на европейските мисии, председателството организира няколко дебата в работна група „Научни изследвания“, в които участваха и външни експерти.
3. Текстът, поместен в приложението към настоящата бележка, възпроизвежда текста, изложен в приложението към док. 9162/22, който беше потвърден от Комитета на постоянните представители на 25 май 2022 г. Комитетът на постоянните представители реши да изпрати проекта за заключения за одобрение от Съвета по конкурентоспособност на заседанието му на 10 юни 2022 г.
4. Делегацията на Полша изрази намерението си да включи в протокола на Съвета изявление относно тълкуването на английското понятие gender, фигуриращо в точка 26 от текста на заключенията, която е посветена на системата за мониторинг и оценка на мисиите (док. 9517/22 ADD1).

III. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

5. Във връзка с това Съветът по конкурентоспособност се приканва да приеме заключенията, които се съдържат в приложението.

ПРОЕКТ ЗА ЗАКЛЮЧЕНИЯ НА СЪВЕТА ОТНОСНО ЕВРОПЕЙСКИТЕ МИСИИ

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

КАТО ПРИПОМНЯ

- Регламент (ЕС) 2021/695 за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за определяне на нейните правила за участие², в който се определят по-специално характеристиките на европейските мисии и се набелязват областите, в които могат да бъдат създадени такива мисии;
- Решение (ЕС) 2021/764 на Съвета за създаване на специфична програма за изпълнение на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“³, което, наред с другото, определя ролята на комитетите на мисиите;
- заключенията си от декември 2020 г. относно новото европейско научноизследователско пространство⁴, в които се прави позоваване на принципа на насоченост, многостепенно управление и участие на гражданите, с цел да се постигне максимално въздействие на инвестициите в научни изследвания и иновации;
- заключенията си от септември 2021 г., озаглавени „Глобален подход към научните изследвания и иновациите – Стратегия на Европа за международното сътрудничество в един променящ се свят“⁵, в които се подчертава необходимостта от укрепване на съществуващите многостранни партньорства и алианси в областта на научните изследвания и иновациите;
- Препоръка (ЕС) 2021/2122 на Съвета относно Пакт за научни изследвания и иновации в Европа⁶, в която се определят приоритетните области за съвместни действия в ЕС, включително съвместно справяне с предизвикателствата на екологичния преход и цифровата трансформация и увеличаване на участието на обществото в европейското научноизследователско пространство;

² ОВ L 170, 12.5.2021 г., стр. 1.

³ ОВ L 167I, 12.5.2021 г., стр. 1.

⁴ 13567/20.

⁵ 12301/21.

⁶ ОВ L 431, 2.12.2021 г.

- съобщението на Европейската комисия от декември 2019 г. относно Европейския зелен пакт⁷ и съобщението на Европейската комисия от юли 2021 г. относно пакет „Подготвени за цел 55“ („Fit for 55“): постигане на целта на ЕС в областта на климата до 2030 г. по пътя към неутралност по отношение на климата⁸;
- съобщението на Европейската комисия от септември 2021 г. относно европейските мисии⁹, в което се посочват пет европейски мисии;
- целите на Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие, приета през 2015 г., която служи като основа за разработването и изпълнението на европейските мисии;

I. Насочване на европейските научни изследвания и иновации към осигуряването на подкрепа за публични политики, които отговарят по-добре на обществените предизвикателства

1. ИЗТЪКВА, че основните характеристики на ориентирания към мисиите подход са:
 - съвместен, транснационален, приобщаващ, мултидисциплинарен и междусекторен подход за справяне със сложни обществени предизвикателства чрез разработване на системен и координиран подход по цялата верига за създаване на стойност на равнището на ЕС, на национално, регионално и местно равнище чрез съответните участници, публични политики, частни инициативи и инструменти и програми за финансиране в рамките на определен срок и с измерими цели;
 - елементът „насоченост“, който цели стратегическо насочване и приоритизиране на научните изследвания и иновациите и други секторни инвестиции на европейско, национално и регионално равнище като част от процеса на стратегическа координация между научните изследвания и иновациите и други съответни области на политиката, за да се постигне въздействие върху обществото и изготвянето на политики чрез науката и технологиите;
 - процесът на съвместно проектиране, съвместно изпълнение и съвместен мониторинг с участници от публичния и частния сектор и гражданското общество на национално, регионално и местно равнище;

⁷ COM(2019)640 final.

⁸ COM(2021)550 final.

⁹ COM(2021) 609 final.

2. ПРИПОМНЯ, че научните изследвания и иновациите стоят в основата на европейските мисии и че постигането на техните цели изисква краткосрочни, средносрочни и дългосрочни действия във всички съответни секторни политики от страна на публичните участници, частния сектор и гражданското общество, както и подходящо финансиране; ПРИЗОВАВА по-специално Комисията и държавите членки да прилагат съгласувани публични политики, основани на най-съвременните научни и технологични постижения в рамките на европейските мисии, включително политики, които стимулират търсенето, насърчават създаването на по-висока стойност на знанията и насърчават промяна в поведението;
3. ПРИПОМНЯ, че „Хоризонт Европа“ финансира само дейности в областта на научните изследвания и иновациите, като другите дейности се финансират чрез съответната програма в другите секторни политики съгласно приложимите правила на съответните програми; ПРИПОМНЯ, че стратегическият план в рамките на „Хоризонт Европа“ има за цел да насърчава полезните взаимодействия между „Хоризонт Европа“ и други съответни политики и програми на Съюза;
4. ИЗТЪКВА значението на научноизследователските инфраструктури за постигането на целите на европейските мисии, по-специално чрез техния мултидисциплинарен капацитет за научни изследвания, включително в областта на социалните и хуманитарните науки; НАБЛЯГА на ключовата им роля в разработването на модерни технологии и методики и на връзките им с образованието и частния сектор; ОТБЕЛЯЗВА значението на Европейския стратегически форум за научноизследователски инфраструктури, за да се направлява стратегическото развитие на тези инфраструктури и да се насърчава техният принос за изпълнението на европейските мисии; ПОДЧЕРТАВА, че технологичните инфраструктури могат също така да допринесат за изпълнението на европейските мисии;
5. СЧИТА, че обществените предизвикателства, обхванати от европейските мисии, са от глобален характер; НАСЪРЧАВА Комисията да поощрява международното сътрудничество, включително чрез полезни взаимодействия с насочени към мисиите международни инициативи, когато това допринася за целите на европейските мисии, като същевременно се гарантира зачитането на основните принципи и ценности на ЕС и защитата на интересите на ЕС;

II. Осигуряване на ефективното управление на европейските мисии

6. ИЗТЪКВА, че успехът на европейските мисии изисква ефективен модел на многостепенно управление между съответните участници, публични политики, частни инициативи и инструменти и програми за финансиране; ПРИЗНАВА необходимостта от адаптиране на управленския модел към всяка от европейските мисии;
7. СЧИТА, че ефективното управление следва да се основава на хоризонтален и вертикален подход съгласно съответните отговорности; ОПРЕДЕЛЯ хоризонталното управление като координация между съответните участници, публични политики, частни инициативи и инструменти и програми за финансиране на едно и също административно равнище, а вертикалното управление — като координация между съответните участници, публични политики, частни инициативи и инструменти и програми за финансиране на различни равнища: европейско, национално, регионално и местно;

A. Хоризонтално управление

8. ПРИПОМНЯ, че успехът на европейските мисии се основава на ефективни полезни взаимодействия между „Хоризонт Европа“, включително нейните европейски партньорства, и други съответни програми на Съюза, така че да се гарантира съгласувано програмиране и съфинансиране; ПРИКАНВА Комисията да въведе и впоследствие да приведе в действие необходимите условия за осигуряване на допълващи действия за всички съответни програми на ЕС както на равнището на тематичното програмиране, така и на равнището на отделните проекти; ПРИЗНАВА значителните усилия, положени от Комисията за създаване на координационни органи между различните ѝ служби с цел насърчаване на тези полезни взаимодействия; ПОДЧЕРТАВА, че управлението на европейските мисии в рамките на Комисията следва да отразява преобразувания и системен характер на европейските мисии; ПРИЗОВАВА Комисията да представи подробно картографиране на действията, които трябва да бъдат предприети, и на съответното им финансиране по линия на други съответни политики, програми и инициативи на Съюза, така че да се гарантира съгласувано тематично програмиране и изпълнение на всяка мисия на ЕС; НАСТОЯТЕЛНО ПРИЗОВАВА Комисията да осигури допълнителни значителни инвестиции от други съответни програми на Съюза, които да са съизмерими с инвестициите по „Хоризонт Европа“ в подкрепа на европейските мисии;

9. ПРИКАНВА държавите членки да вземат предвид специфичните цели на европейските мисии в своето национално секторно програмиране и в националните си секторни политики, както и в програмите на ЕС при децентрализирано управление; ПРИЗОВАВА Комисията да въведе необходимите мерки и административни насоки за насърчаване на полезните взаимодействия с програмите на ЕС при децентрализирано управление, по-специално Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), Кохезионния фонд, Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), Фонда за справедлив преход, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), както и Механизма за възстановяване и устойчивост и националните стратегически планове на общата селскостопанска политика (ОСП); ПРИПОМНЯ значението на стратегиите за интелигентна специализация и националните планове за възстановяване и устойчивост като полезен инструмент за програмиране, който да допринесе за постигането на целите на европейските мисии;
10. ПРИКАНВА Комисията да проучи възможността за създаване на схема за етикетиране на поканите за представяне на предложения, стартирани от програми на Съюза за финансиране, различни от „Хоризонт Европа“, с цел, наред с другото, да се улесни изграждането на портфейлите на мисиите, да се повиши видимостта на свързаните инициативи и да се съберат резултатите от тях, като по този начин се допринесе за постигането на целите на европейските мисии;
11. ОТБЕЛЯЗВА стратегическата роля на комитетите на мисиите при формулирането на съвети по време на подготовката и жизнения цикъл на европейските мисии; ПРЕДЛАГА тези съвети да бъдат взети предвид от Комисията на подходящо политическо равнище, като се има предвид междусекторният характер на европейските мисии; ПРИКАНВА Комисията да докладва редовно на стратегическата конфигурация и да информира съответните тематични състави на програмния комитет на „Хоризонт Европа“ относно резултатите от работата, извършена от комитетите на мисиите; ПРИПОМНЯ значението на експертните познания относно ангажираността на гражданите в комитетите на мисиите;

12. ИЗТЪКВА, че усилия за хоризонтално управление следва да се предприемат и на равнището на държавите членки; НАСЪРЧАВА държавите членки да въведат подходящи структури за управление, за да дадат възможност на съответните си участници, публични политики, частни инициативи и инструменти и програми за финансиране да допринасят за постигането на целите на европейските мисии; ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ естеството на жизнения цикъл на мисиите, в които има специфични участници, политики и инструменти, които са от значение на различни етапи от процеса на управление; Поради това ИЗТЪКВА, че не съществува един-единствен модел на управление и че държавите членки са свободни да установяват механизми за управление в съответствие със собствените си структури и потребности; ПРИКАНВА Комисията активно да насърчава и улеснява обмена на добри практики между държавите членки относно подходящи модели на управление за европейските мисии;

Б. Вертикално управление

13. ПРИЗНАВА, че ефективната координация при вземането на решения на европейско, национално, регионално и местно равнище е от съществено значение за успеха на европейските мисии; ПРИКАНВА Комисията и държавите членки да гарантират, че тези равнища участват по подходящ начин; ПРИПОМНЯ, че е важно да се осигури участието на стратегическата конфигурация и на съответните тематични състави на програмния комитет на „Хоризонт Европа“, с което да се вземе предвид националният контекст и възможностите за подобряване на привеждането в съответствие с дейностите за научни изследвания и иновации, провеждани на национално равнище;

14. ИЗТЪКВА необходимостта от анализ на целесъобразността и потенциала на инструментите и инициативите на равнище ЕС и на национално, регионално и местно равнище, по-специално на партньорствата, и на междуправителствените инструменти, за да се допринесе за постигането на целите на европейските мисии; ПРИКАНВА Комисията да извърши този преглед в тясно сътрудничество с други заинтересовани страни; ПРИКАНВА държавите членки да набележат национални, регионални и местни програми или инициативи, включително резултатите от тях, които могат да допринесат за успеха на европейските мисии; ПРИКАНВА Комисията, съвместно с държавите членки, да установи гъвкава методика, която държавите членки и регионите да могат да използват при определянето на такива инициативи или други мерки, които биха могли да допринесат за успеха на европейските мисии и тяхната координация на европейско, национално, регионално и местно равнище;

15. ПРИЗНАВА специфичната роля на регионалните и местните органи в изпълнението на европейските мисии; ИЗТЪКВА, че местните и регионалните власти играят ключова роля в подкрепата на демонстрационни инициативи за изпробване на решения, включително научни и технологични решения, с крайните потребители и гражданите;
16. ОТБЕЛЯЗВА, че общностите на знание и иновации на Европейския институт за иновации и технологии (EIT) са общоевропейски екосистеми за научни изследвания и иновации, които обединяват различни участници, и че алиансите на европейските университети също могат да допълнят тази динамика, по-специално в рамките на своето измерение, свързано с научните изследвания и иновациите; Поради това ПРИКАНВА Комисията и държавите членки да насърчават съгласуваността между постигането на целите на европейските мисии и действията на EIT и неговите общности на знание и иновации, както и да насърчават дейностите, провеждани от алиансите на европейските университети в рамките на тяхното измерение за научни изследвания и иновации;
17. ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ потенциала на инструмента на центрoвете на ЕНП за укрепване на капацитета на регионалните екосистеми за научни изследвания и иновации, за създаване на рамкови условия за сътрудничество и за установяване на връзки между екосистемите на европейско равнище;

В. Управление на портфейлите на мисиите

18. ИЗТЪКВА значението на съгласуваното управление на проекти и действия, финансирани на европейско, национално, регионално и местно равнище, които допринасят за постигането на целите на мисиите; ПРИПОМНЯ, че европейските мисии трябва да се изпълняват чрез портфейлен подход, състоящ се от съгласувана група от дейности; ОТБЕЛЯЗВА, че портфейлът на мисиите следва да отразява цялата верига за създаване на стойност, включително аспектите, свързани със социалните и хуманитарните науки; Поради това ПРИПОМНЯ важността на фундаменталните научни изследвания за изграждането на портфейла, както и значението на проектите с висок потенциал за иновации и високо равнище на риск, например в ключови и стратегически за Съюза сектори, подкрепяни от Европейския съвет по иновациите (ЕСИ);

19. ИЗТЪКВА значението на управлението на портфейла на мисията, като се насърчава необходимата гъвкавост при програмирането, изпълнението, състава на портфейла и преориентирането през целия жизнен цикъл на европейската мисия; ПРИКАНВА Комисията редовно да информира стратегическата конфигурация на програмния комитет на „Хоризонт Европа“ за методите, използвани при управлението на портфейла на мисията, и за постигнатия напредък;
20. ПРИПОМНЯ, че портфейлът на мисията следва да включва дейности, финансирани на европейско, национално, регионално и местно равнище; НАСЪРЧАВА Комисията да засилва и поощрява обмена на добри практики между държавите членки относно управлението на портфейлите на мисиите на национално равнище и на равнище ЕС; ПРИЗНАВА значението на дейностите за стратегическо прогнозиране с цел предвиждане и отчитане на научните, технологичните и социално-политическите смущения при изпълнението на европейските мисии;

III. Ангажираност на гражданите

21. ПОТВЪРЖДАВА, че справянето с обществените, екологичните и икономическите предизвикателства може да бъде постигнато единствено чрез укрепване на връзката между създаването на политики, науката и обществото; ОТБЕЛЯЗВА, че пандемията от COVID-19 и някои от предизвикателствата на екологичния преход и цифровата трансформация, като например изменението на климата и предизвикателствата, стоящи в основата на развитието на ключови цифрови технологии, показва значението на укрепването на отношенията между науката и обществото; ИЗТЪКВА значението на укрепването на доверието на обществото в науката, насърчаването на основани на знанието умения за критично мислене и противодействието на разпространението на псевдонауки и дезинформация; ПРИЗНАВА, че засилването на активната роля и ангажираността на гражданите в областта на научните изследвания и иновациите е едно от средствата за постигане на тази цел;
22. ПОДЧЕРТАВА ангажираността на гражданите в науката, като тя спомага за осведомеността и обществените промени; това е още по-важно в контекста на европейските мисии, тъй като те в крайна сметка имат за цел да подобрят живота на гражданите; ИЗТЪКВА значението на активното участие на недостатъчно представените групи;

23. ПРИПОМНЯ, че за да се осигури пълният успех на европейските мисии, ангажираността на гражданите в целия ЕС следва да се осъществява от първите етапи на определяне на конкретните европейски мисии и по време на тяхното планиране, изпълнение и мониторинг; ПРИКАНВА Комисията да изготви план за обществена ангажираност и комуникация за всяка мисия и да оцени ефективността на тези планове в процеса на мониторинг, оценка, преглед и последващи действия във връзка с европейските мисии; ПРИКАНВА държавите членки да насърчават обществената ангажираност и планове за комуникация на национално, регионално и местно равнище и да разработят, когато е целесъобразно и на доброволна основа, специални планове за обществена ангажираност и комуникация; ПРИЗОВАВА Комисията активно да улеснява обмена на добри практики относно ангажираността на гражданите в европейските мисии;
24. ПРИПОМНЯ, че висшите училища и институтите за научни изследвания и технологии са посредник между науката и обществото и играят активна роля за укрепването на демократичните ценности и практики, подготовката на студентите за активно гражданство и гражданска ангажираност и подхранването на обществения дебат с научно обоснована информация; НАСЪРЧАВА Комисията и държавите членки да си сътрудничат с висшите училища и институтите за научни изследвания, които действат като евентуални посредници между европейските граждани и европейските мисии, когато е целесъобразно, с цел насърчаване на обществените промени;

IV. Мониторинг, преглед и оценка на европейските мисии

25. ПРИПОМНЯ, че Комисията трябва да извърши оценка на първите европейски мисии и да направи преглед на областите на европейските мисии не по-късно от 31 декември 2023 г. и преди приемането на решение за създаване на нови мисии или за продължаване, прекратяване или пренасочване на текущите европейски мисии; ПРЕПОРЪЧВА да не се стартират нови мисии в рамките на съществуващите области на действие и да не се предлагат нови области, докато не бъде направена положителна оценка на текущите мисии; ПРИКАНВА Комисията, предвид междусекторното измерение на европейските мисии и тяхното въздействие върху съгласуването на националните политики извън областта на научните изследвания и иновациите, да информира Съвета за всяко бъдещо развитие, свързано с европейските мисии;

26. ИЗТЪКВА, че европейските мисии следва да се ползват от прозрачна, съобразена с равенството между половете и стабилна система за мониторинг и оценка, основана на целите на съответната европейска мисия, с което да се отрази нейното системно и динамично измерение;
 27. ПОДЧЕРТАВА, че тази система за мониторинг и оценка следва да позволява и периодична оценка на напредъка, постигнат във връзка с междинните и крайните цели на различните проекти и дейности, допринасящи за европейските мисии, за да се гарантира, че те вървят по план и че поставените цели са постигнати;
 28. ПРИКАНВА Комисията да разработи методики и процеси за мониторинг и анализ на европейските мисии, основани, наред с другото, на съществуващия експертен опит, със специфични количествени и качествени ключови показатели за изпълнение, адаптирани към спецификата на ориентирания към мисиите подход, включително неговия системен характер, и да информира Съвета за това; ПОДЧЕРТАВА потенциала на използването на иновативни методики, като например разработените в контекста на Индекса на ОИСР за подобряване на живота и информационното табло за мониторинг в рамките на Зеления пакт; ПОДЧЕРТАВА значението на създаването на механизъм за оценка на въздействието на европейските мисии;
 29. ПРИКАНВА Комисията да представи на Съвета мерки за стимулиране и подобряване на знанията, придобити в рамките на европейските мисии в Европа, за да се гарантира, че всички държави в Европа могат да се възползват от резултатите.
-